
Metodebok for ikke-forskere?

ANMELDELSER

KIRSTI MALTERUD

Professor i allmenntidisin/forsker I, Uni Research Helse

Anne Birgitte Leseth, Silje Maria Tellmann

Hvordan lese kvalitativ forskning?

163 s. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, 2018. Pris NOK 249

ISBN 978-82-02-57697-4

Metodekompetanse er nødvendig ikke bare for dem som selv skal forske, men også for den kritiske leser og bruker av kunnskapen. Denne boken er skrevet for bachelorstudenter i helse- og sosialfag, der idealer om kunnskapsbasert praksis står sterkt. Kronologien i en kvalitativ studie følges, med omtale av forskningsspørsmålet, forskningsdesign, datainnsamling, analyse og forskningsetikk. Hvert kapittel avsluttes med refleksjonsoppgaver. Sakprosa med god lesbarhet, styrket av eksempler fra konkrete prosjekter, gir god innføring i forskningsprosessen. Kapitlet om deltagerobservasjon med feltarbeid er spesielt interessant og velskrevet, likeså omtalen av tekstdata som

levning og beretning. Jeg savner presentasjon av fokusgruppestudier og av observasjonsstudier med lyd- eller videoopptak av samhandlingssituasjoner, design som brukes mye av medisinere i kvalitative studier.

Forfatterne er samfunnsvitere. Dette gir både pluss og minus for lesere fra medisin- og helsefag, der positivistiske kunnskapstradisjoner fortsatt har sterkt gjennomslag. De tydelige meldingene om et sosialkonstruksjonistisk utgangspunkt er nyttige og viktige for å forstå hvordan kvalitative data utvikles i møte mellom forsker og deltager og for å erkjenne at det finnes mange ulike versjoner av en og samme «virkelighet». Men forfatterne fremstiller kvalitative studier mer intuitivt og impresjonistisk enn det som i dag er vanlig i medisinsk forskning. Betydningen av metode og av metodisk transparens får liten plass, særlig i omtalen av analyse. Dette kan styrke stereotypier om kvalitativ forskning som lettvent eller mystisk synsing. Metodologisk begrepsbruk er også tema for betydningsfulle forskjeller mellom ulike fagfelt. I medisinske forskningsmiljøer, der repeterbarhet ellers er et gyldighetskriterium og representative utvalg garanterer for overførbarhet, bidrar «reliabilitet» og «generaliserbarhet» ofte til avsporinger når de brukes om kvalitative studier. Jeg kunne derfor ønsket meg mer metodespesifikk begrepsbruk i så måte, for eksempel intersubjektivitet og overførbarhet.

Min viktigste innvending er likevel at forfatterne svikter lesergruppen som de i utgangspunktet inviterte. Hovedfokuset er på forskningsprosessen, ikke på resultatet av forskningen der brukeren av kunnskapen starter sin lesning. Dermed fremstår den likevel som en bok for forskere, i større grad enn som en ressurs for en medisinsk leser og bruker av forskningskunnskap som ikke selv er forsker.

Publisert: 21. august 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0280
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. juli 2026.